

SGK MEVZUATINA GÖRE KAYIT GEÇERSİZLİĞİ DURUMLARI NELERDİR?

ÖZET

SGK mevzuatına göre, işyeri kayıt ve belgelerinin süresinde ibraz edilmesine karşılık, tutmakla yükümlü bulunan defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle verilmesi gereken ceza tutarını aşmamak kaydıyla aşağıda sayılan geçersizlik durumları nedeniyle kayıt geçersizliğinden dolayı idari para cezası uygulanmaktadır.

- 1) Kullanılmaya başlanmadan önce tasdik ettirilmesi zorunlu olduğu halde tasdiksiz kullanılmış olan işyerine ait defterler,
- 2) Bilanço esasına göre tutulması gerekirken işletme hesabı esasına göre tutulmuş olan işyerine ait defterler
- 3) Kanuni tasdik süresi geçtikten sonra tasdik ettirilmiş olan defterlerin tasdik tarihinden önceki kısmı,
- 4) İşçilikle ilgili giderlerin işlenmemiş olduğu tespit edilen defterler,
- 5) Sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançların kesin olarak tespitine imkan vermeyecek şekilde usulsüz veya noksan tutulmuş defterler,
- 6) Herhangi bir ay için sigorta primleri hesabına esas tutulması gereken kazançların ve kazançlarla ilgili ödemelerin (sigorta primine esas kazancın ödemeye bağlı olduğu durumlar dahil) o ayın dahil bulunduğu hesap dönemine ait defterlere işlenmemiş olması halinde, o aya ait defter kayıtları,
- 7) Aylık ücret tediye bordrosunda; işyerinin sicil numarası, bordronun ilişkin olduğu ay, sigortalının adı, soyadı, sigortalının sosyal güvenlik sicil numarası, ücret ödenen gün sayısı, sigortalının ücreti, ödenen ücret tutarı ve ücretin alındığına dair sigortalının imzasının bulunması zorunludur. Belirtilen unsurlardan herhangi birini ihtiva etmeyen (imza şartı yönünden makbuz mukabilinde veya banka kanalıyla yapılan ödemeler hariç) ücret tediye bordroları,

Geçerli sayılmaz ve işveren hakkında idari para cezası uygulanır. Asgari işçilik incelemeleri hariç uygulanan SGK idari para cezalarında herhangi bir uzlaşma imkanı bulunmamaktadır.

SGK MEVZUATINDA YER KALAN KAYIT GEÇERSİZLİK DURUMLARI:

5510 sayılı Kanunun 86 ncı maddesinin ikinci fıkrasında, “İşveren, işyeri sahipleri; işyeri defter, kayıt ve belgelerini ilgili olduğu yılı takip eden yıl başından başlamak üzere on yıl süreyle, kamu idareleri otuz yıl süreyle, tasfiye ve iflas idaresi memurları ise görevleri suresince, saklamak ve Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilen memurlarınca istenilmesi halinde on beş gün içinde ibraz etmek zorundadır.” hükmü yer almaktadır.

İşyeri defter, kayıt ve belgelerinin 15 günlük süre içinde incelemeye ibraz edilmesine rağmen aşağıda belirtilen durumların varlığı halinde geçersiz olduğunun tespit edilmesi durumunda ilgililer hakkında idari para cezası uygulanmaktadır.

1- Kullanılmaya başlanmadan önce tasdik ettirilmesi zorunlu olduğu halde tasdiksiz tutulmuş olan defterler geçerli sayılmaz ve tutmakla yükümlü bulunulan defter türü dikkate alınarak idari para cezası uygulanır.

Örnek 1- İşletme esasına göre defter tutmakla yükümlü olan (A) gerçek kişisince, SGK tarafından istenilen defter, kayıt ve belgelerin 15 günlük süre içinde incelemeye ibraz edildiği, yapılan inceleme sonucunda tasdike tabi defterin dolması nedeniyle 15/3/2022 tarihinde yeni defter kullanılmaya başlanıldığı, ancak söz konusu defterin tasdik ettirilmesi zorunlu olduğu halde tasdik ettirilmeden kullanıldığının tespit edildiği varsayıldığında, işveren hakkında, işyerine ait defterlerin tasdik ettirilmeksizin kullanılmış olması nedeniyle 14/3/2022 tarihinde geçerli olan asgari ücret üzerinden,

$5.004 \times 6 = 30.024$ TL idari para cezası uygulanacaktır.

2- Vergi Usul Kanunu gereğince bilanço esasına göre defter tutulması gerekirken işletme hesabı esasına göre tutulmuş defterler geçerli sayılmaz ve aylık asgari ücretin 12 katı tutarında idari para cezası uygulanır.

Örnek 2- 15/1/2021 tarihinde yeni işe başlayan (A) Anonim Şirketinin, bilanço esasına göre defter tutması gerekirken işletme esasına göre defter tuttuğunun SGK'nın denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılan denetim sonucunda tespit edildiği varsayıldığında, 14/1/2021 tarihinde geçerli olan asgari ücret üzerinden,

$3.577,5 \times 12 = 42.930$.-TL tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

- 3- İşyeri defter ve belgelerin tümünün verilen süre içinde incelemeye ibraz edilmesine rağmen,
- Kanuni tasdik suresi geçtikten sonra tasdik ettirilmiş olan defterlerin tasdik tarihinden önceki kısmı için her bir geçersizlik halinin gerçekleştiği ayın son gününde,
 - İşçilikle ilgili giderlerin işlenmemiş olduğu tespit edilen defterler için giderin defterlere işlenmesi gereken ayın son gününde,
 - Sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançların kesin olarak tespitine imkan vermeyecek şekilde usulsüz veya noksan tutulmuş defterler için usulsüz ve noksanlık ihtiva eden ayın son gününde,
 - Herhangi bir ay için sigorta primleri hesabına esas tutulması gereken kazançların ve kazançlarla ilgili ödemelerin (sigorta primine esas kazancın ödemeye bağlı olduğu durumlar dahil) o ayın dahil bulunduğu hesap dönemine ait defterlere işlenmemiş olması hali için kazanç ve ödemelerin intikal ettirilmesi gereken ayın son gününde,
 - Yasal süresinde tasdik edildiği halde, boş olarak ibraz edilen defterlerin her bir ayı için, her bir ayın sonundaki,

Geçerli asgari ücret üzerinden, her bir ay için, tutmakla yükümlü bulunulan defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle verilmesi gereken ceza tutarını aşmamak kaydıyla aylık asgari ücretin yarısı tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

Örnek 3- (A) İşverenine ait defter ve belgelerin Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca incelenmesi sonucunda, 2021/Aralık ve 2022/Ocak ayına ilişkin sigorta primine esas kazanç tutarların tespitine imkan vermeyecek şekilde usulsüz tutulduğunun tespit edildiği varsayıldığında, anılan işveren hakkında,

2021/Aralık ayı kayıtlarından dolayı, $3.577,5 / 2 = 1.788,75$ TL

2022/Ocak ayı kayıtlarından dolayı, $5.004 / 2 = 2.502$ TL

idari para cezası uygulanacaktır.

4- işverenler tarafından ibraz edilen aylık ücret tediye bordrolarında;

İşyerinin sicil numarasının, bordronun ilişkin olduğu ayın, sigortalının adı, soyadının, sigortalının sosyal güvenlik sicil numarasının, ücret ödenen gün sayısının, sigortalının ücretinin, ödenen ücret tutarının, ücretin alındığına dair sigortalının imzasının, bulunması gerekmektedir. Söz konusu unsurlardan herhangi birini ihtiva etmeyen (imza şartı yönünden makbuz mukabilinde veya banka kanalıyla yapılan ödemeler hariç) ücret tediye bordroları geçerli sayılmadığından, her bir geçersiz ücret tediye bordrosu için, defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle uygulanan idari para cezası tutarını aşmamak şartıyla aylık asgari ücretin yarısı tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

Örnek 4- (A) Anonim Şirketince 2022/Ocak ayına ilişkin düzenlenen ücret tediye bordrosunda, sigortalının sosyal güvenlik sicil numarasının kayıtlı olmadığı varsayıldığında, anılan işveren hakkında 2022/Ocak ayına ilişkin ücret tediye bordrosunun geçersiz olması nedeniyle 31/1/2022 tarihinde geçerli olan asgari ücret üzerinden,

$5.004 / 2 = 2.502$ TL idari para cezası uygulanacaktır.

Asgari işçilik incelemeleri hariç uygulanan SGK idari para cezalarında herhangi bir uzlaşma imkanı bulunmamaktadır.

Saygılarımızla...

[01/04/2020 tarihli 2020/8 sayılı SGK Genelgesi "İdari Para Cezası"...>>>](#)